
mededelingenblad van het **SINT JOZEFKOOR**

JAARGANG 9 no 1 februari 1999

Redactie
Wim van Hugten

VAN KERST NAAR VEERTIGDAGENTIJD, ZUCHT...

Met dit nummer van het mededelingenblad gaat onze voorbereiding op Pasen in... Ondertussen speelt me steeds de instrumentale inzet van het 'kyrie' van Charpentiers 'Messe de minuit' door mijn hoofd, uitgevoerd door ons koor tijdens de Nachtmis en de Hoogmis van Kerstmis. De inzet van dit gezang maakt me eigenlijk steeds vrolijk en brengt me dus niet echt in de stemming om aan de ernst van de veertigdagentijd te gaan staan. Het kerkelijk jaar is nogal afwisselend. Eigenlijk komen zo'n beetje alle menselijke gevoelens en ervaringen aan bod. Het leven van Christus staat dan ook niet mijlenver van ons af: Alles wat Hij heeft meege- maakt maken ook wij in zekere zin mee: Hij deelt ons mensenbestaan en tilt het op door de verlos- sing. Daar gaat het om in de veertigdagentijd en met Pasen. Daarom verheug ik me wel op de mooie tijd die we tegemoet gaan. Tegelijk zit Pasen in een

heel andere steer dan Kerstmis. Ik hoop zelf dat het me lukt de veertigdagentijd wat te beleven als een tijd van bezinning. Waar gaat het eigenlijk om in ons leven? Wat is echt wezenlijk van belang? De eerste zondag van de veertigdagentijd zal een vrouw die zich in India onder de allerarmsten inzet getuigen van haar werk tijdens de Hoogmis. Ik ben benieuwd! Hopelijk inspireert het ons om ook iets voor de medemens in nood te doen. Naast de inzet voor de zang met Pasen werken we dan aan een 'compleet' christenzijn, ook in deze tijd een fijne uitdaging. Hartelijke groet en succes!
Pastoor Ard Smulders.

ROOSTER

Veertigdagentijd

za 20 feb rep
zo 21 feb 1e zondag van de veertigdagentijd
Tractus: Qui habitat
za 27 feb rep
zo 28 feb 2e zondag van de veertigdagentijd
Introitus: Tibi
Graduale: Sciant
za 6 mrt rep
zo 7 mrt In verband met H. Vormselmis zingt
het Sint Jozefkoor niet
za 13 mrt rep
zo 14 mrt 4e zondag van de veertigdagentijd
Graduale: Leatatus
Offertorium: Illumina
Communio: Lutum
vr 19 mrt Feest van de H. Jozef
18.45 rep
19.00 H. Mis (GRI 552)
Tractus: Beatus
za 20 mrt rep
zo 21 mrt 5e zondag van de veertigdagentijd
Graduale: Eripe
Communio: Videns

ONZE JARIGEN

Onze jarigen in maart zijn:

- 1 maart: André van de Laar
- 14 maart: Yvonne van Moorsel
- 22 maart: Jan Swinkels
- 24 maart: Wim van Hugten

Bestuur, dirigenten en leden feliciteren u van harte en wensen u een fijne verjaardag toe.

BESTUUR MAAKT PLANNEN VOOR DE VIERING VAN HET 75-JARIG JUBILEUM VAN HET SINT JOZEFKOOR

Het bestuur gaat plannen uitwerken voor de viering van het 75-jarig jubileum van het Sint Jozefkoor. Het jubileumjaar zal worden geopend in september 1999 en duurt tot september 2000. Dat zei de voorzitter op de jaarvergadering van het koor die werd gehouden op zaterdag 30 januari 1999.

In zijn openingswoord heette de voorzitter de aanwezige leden welkom en hij noemde met name Maud Brugmans die voor de eerste keer op de jaarvergadering aanwezig was.

De voorzitter vond dat 1998 een bijzonder jaar is geweest. We hebben iets aparts gedaan: met Kerstmis voor de eerste keer in de koorgeschiedenis een meerstemmige mis met orkestbegeleiding gezongen, en de kinderen van graad I, II en III verleenden hun medewerking aan een CD-opname met kerstliederen. De voorzitter complimenteerde Leontain van Lieshout met de mooie uitvoering van de meerstemmige mis en Jos Leenen voor de heel fraaie gregoriaanse zang.

Door de vele afwezigheid onder de ouderen in verband met hun vakanties, vond de voorzitter de maanden mei en juni een wat zwakke periode. Omdat het koor voor een belangrijk deel uit ouderen bestaat, zou dit wel eens een blijvende en wellicht ook in omvang toenemende ontwikkeling kunnen zijn. Het bestuur heeft daar zorgen over en denkt erover na hoe met deze problematiek in de toekomst om te gaan.

Na goedkeuring van het verslag van de ledenvergadering in 1998 en het jaarverslag van de secretaris over 1998, kwam het jaarverslag van de penningmeester aan de orde. De penningmeester wees er op dat uit de algemene reserve nog geen bestemmingsreserves gevormd zijn. Omdat de plannen voor de viering van het 75-jarig jubileum nog niet vaststaan is dit nog niet mogelijk gebleken. De wijnactie heeft dit jaar ongeveer f. 2400,00 opgebracht, hetgeen een mooi resultaat is en waarvoor iedereen die hieraan heeft meegewerkt wordt bedankt. De kascommissie heeft de boeken gecontroleerd en in orde bevonden, reden om het financieel verslag over 1998 en de begroting voor 1999 goed te keuren. Tenslotte wordt de contributie ongewijzigd vastgesteld op f. 50,00 per jaar.

Commissies

De samenstelling van de diverse commissies is voor het komende jaar als volgt:

Kascommissie: Jos Bastiaans en Albert Scheepers.

Materialencommissie: André van de Laar, Gerard Akkermans en Caroline van Lieshout.

Ceciliacommissie: Anthony Verhofstad en Yvonne van Moorsel.

Jeugdcommissie: Leontain van Lieshout, Chantal van Lieshout, Petra Leenders, Silvere van Lieshout en Mijke Bastiaans (voorzitter).

Bestuursverkiezing

De voorzitter dankt het aftredend bestuurslid Anthony Verhofstad voor zijn diensten. Anthony

wordt opgevolgd door Hans van Saaze die bij acclamatie wordt gekozen. Theo Bastiaans wordt herkozen als bestuurslid en gaat zijn 21ste jaar als voorzitter in.

Het jubileumjaar

Het bestuur is voornemens van het jubileumjaar een bijzonder jaar te maken. Er zijn voorlopige plannen die ondermeer bestaan uit een feestelijke opening in september, een studiereis naar Solesmes met Hemelvaart 2000 en het maken van een CD-opname met medewerking van organist Kees van Houten. Het bestuur spoort de leden aan om ook met ideeën te komen. Ook voorstellen om aan de benodigde financiële middelen te komen zijn welkom.

Van bestuurszijde wordt nog medegedeeld dat het Ceciliafeest dit jaar wordt gevierd op zondag 21 november en dat wij op vrijdag 14 mei een huwelijksmis zullen zingen in Handel. De presentatieavond is vastgesteld op zaterdag 3 juli. Het is nog niet bekend of het koor ook dit jaar zal zingen op de jaarlijkse CRK-dag in Utrecht. De kinderen van graad I, II en III krijgen na de CD-opname een nieuwe uitdaging; zij zullen meewerken aan 2 concerten op 13 juni en 26 juni respectievelijk in 's-Hertogenbosch en Eindhoven.

Repetitieschema Februari en Maart 1999

Zaterdag 13 Februari:

Partijrepetitie Sopranen : Messe Brevis (Palestrina)

Nieuw: Agnus Dei II (Palestrina)

Herhalen: Kyrie + Sanctus (Palestrina)

O lamm Gottes, Wer nur den lieben Gott, So fahr ich hin, Jesu Rex

Zaterdag 20 Februari

Partijrepetitie Bassen : Messe Brevis (Palestrina) + Passie Choralen

Partijrepetitie Sopranen : Messe Brevis (Palestrina) + Passie Choralen

Agnus Dei II + Gloria (Palestrina)

Tantum Ergo, Since by man came death, Ave Verum, O bone Jesu

Zaterdag 27 Februari

Partijrepetitie Tenoren: Messe Brevis (Palestrina) + Passie Choralen

Partijrepetitie Sopranen : Messe Brevis (Palestrina) + Passie Choralen

So fahr ich hin, O haupt voll Blutt, Since by man came death,

Afwerken Sanctus + Benedictus (Palestrina)

Alta Trinita Beata

Zaterdag 6 Maart

Partijrepetitie Bassen : Messe Brevis (Palestrina) + Passie Choralen

Partijrepetitie Sopranen : Messe Brevis (Palestrina) + Passie Choralen

Wer nur den lieben, Tantum Ergo, O Lamm Gottes

Afwerken Kyrie (Palestrina)

Herhalen Sanctus + Benedictus (Palestrina)

Call to remembrance

Zaterdag 13 Maart

Partijrepetitie Tenoren: Messe Brevis (Palestrina) + Passie Choralen

Partijrepetitie Sopranen : Messe Brevis (Palestrina) + Passie Choralen

O Lamm Gottes, Tantum Ergo, Ave Verum, Almighty

Afwerken Gloria (Palestrina)

Herhalen Kyrie (Palestrina)

Zaterdag 20 Maart

Partijrepetitie Bassen : Messe Brevis (Palestrina) + Passie Choralen

Partijrepetitie Sopranen : Messe Brevis (Palestrina) + Passie Choralen

Wer nur den lieben, So fahr ich hin, O haupt voll Blutt

Since by man came death

Afwerken Agnus Dei (Palestrina)

Herhalen Gloria (Palestrina)

Zaterdag 27 Maart Generale Repetitie voor Pasen

Partijrepetitie Tenoren : Messe Brevis (Palestrina) + Passie Choralen

Partijrepetitie Sopranen : Messe Brevis (Palestrina) + Passie Choralen

Wer nur den lieben, So fahr ich hin, O haupt voll Blutt

O lamm Gottes, Tantum Ergo, Ave Verum, Since by man came death

Missa Brevis Palestrina

Zondag 28 Maart: Palmzondag

Wer nur den lieben Gott + So fahr ich hin

Donderdag 1 April: Witte Donderdag

Ave Verum + Tantum Ergo

Vrijdag 2 April: Goede Vrijdag

O haupt voll blut + O lamm Gottes

Zaterdag 3 April: Paaszaterdag

Since by man came death

Zondag 4 April: Pasen

Brevis Rheinberger + Since by man came death

PALESTRINA Giovanni Pierluigi da

Geboren te Palestrina, bij Rome in 1525 of 1526 - overleden te Rome op 2 februari 1594.

Zijn eigenlijke naam is Giovanni Pierluigi, doch hij staat algemeen bekend onder de naam van zijn geboortedorp: Palestrina, het oude Praeneste.

Een eerste spoor van zijn muzikale loopbaan vindt men in 1537, wanneer hij vermeld wordt als koorknaap in Santa Maria Maggiore te Rome en waar hij onder leiding heeft gestaan van Robert Mallapert, Robert de Févin en Firmin Lebel. Na zijn studies werd hij in 1544 organist en kapelmeester aan de kathedraal van S. Agapito in zijn geboortestad. Drie jaar later trad hij in het huwelijk en hij leidde een rustig bestaan tot 1 september 1551, toen paus Julius III, hem belastte met de leiding aan de Cappella Giulia in de St. Pietersbasiliek te Rome. Nauwelijk drie jaar later laat hij zijn eerste werken drukken: een bundel missen, opgedragen aan zijn beschermheer, Julius III. Deze missen zijn nog volledig beheerst door de techniek der grote Nederlandse polyfonisten.

Op 13 januari 1555 benoemt Julius III hem tot zanger van de pauselijke kapel, de hoogste functie die in een muzikale carrière van die tijd werd nagestreefd. Nauwelijks twee maanden nadien stierf Julius III, en zijn opvolger, Marcellus II, aan wie de beroemde Missa Papae Marcelli werd opgedragen, zou slechts gedurende drie weken dit opperste ambt bekleden. De daaropvolgende paus, Paulus IV, maakte gebruik van vroeger opgestelde voorschriften van de kapel om gehuwde zangers, onder wie Palestrina, uit de kapel te ontslaan.

De componist vond spoedig een nieuwe betrekking en wel als kapelmeester aan de St. Jan van Lateranen. In juli 1560 nam hij, waarschijnlijk wegens de slechte financiële toestand van de kapel, ontslag en op 1 maart 1561 aanvaardde hij het ambt van kapelmeester van de Santa Maria Maggiore.

In 1565 werd hij kapelmeester aan het Romeinse seminarie. Omstreeks die tijd ook ontstond de legende omtrent de Missa Papae Marcelli, waarmee Palestrina op het concilie van Trente de meerstemmige muziek voor de kerk zou hebben gered. Het is bekend, dat er in de religieuze muziek vele misbruiken waren geslopen, zoals het aanwenden van al te ingewikkelde contrapuntische formules, en vooral het gelijktijdig gebruik van verschillende teksten, zodat de liturgische tekst niet meer verstaanbaar was. Daarom werd door het concilie vooropgesteld, dat de tekst duidelijk moest zijn en dat uit de zang en het orgelspel alle profane elementen moesten worden geweerd. In april 1564 werden de pauselijke zangers ontboden bij kardinaal Vitelli om er enkele missen uit te voeren. Ofschoon niet bekend is wat er eigenlijk gezongen werd, mag men wel veronderstellen dat ook de Missa Papae Marcelli ten gehore werd gebracht. Dat echter juist dit werk de redding gebracht zou hebben voor de religieuze polyfone muziek is een romantisch verhaal zonder grond. Wel voldoet deze mis aan alle gestelde eisen: de tekst is volledig verstaanbaar, de muziek sluit volledig aan bij de tekst en bij de liturgische handeling, en er is een evenwicht tussen polyfone en homofone schrijfwijze.

In 1581 verscheen te Venetië zijn eerste bundel geestelijke madrigalen voor vijf stemmen, in 1582 zijn vierde boek vijfstemmige missen, in 1584 o.a. zijn tweede boek vierstemmige motetten en zijn vijfde boek vijfstemmige missen. Palestrina was nu zo beroemd, dat hij de "Princeps musicae", de prins der muziek, werd genoemd.

De ouderdom brengt voor de meester geen vermindering van activiteiten: in 1590 ziet een bundel missen het licht, opgedragen aan Willem V van Beieren, in 1591 een bundel Magnificats, in 1593 een bundel Offertoria en een bundel Litanieën, in 1594 een nieuwe bundel missen.

Het motet Popule meus van Palestrina

Primus Versus Praenestinus.

Popule meus quid feci tibi. Aut inquit contu-
rui te responde mihi. Agios O Theos.
Agios Ischiros. Agios athanatos eley-
son ymas. Misereere nobis.

Secundus

Popule meus quid feci tibi. Aut inquit contu-
rui te responde mihi. Agios O Theos.
Agios Ischiros. Agios athanatos eley-
son ymas. Misereere nobis.

In volle activiteit nog, overleed de componist onverwacht te Rome óp 2 februari 1594. Omtrent de oorzaak van zijn dood is niets bekend. Zijn stoffelijk overschot werd bijgezet in een algemeen graf onder de St. Pieter.

Palestrina heeft zich een eigen stijl weten te vormen, die, ofschoon moeilijk definieerbaar, algemeen als "Palestrinastijl" bekend is gebleven. Als voornaamste kenmerk kan worden gewezen op de zogenaamd contrapuntisch-homofone opvatting, waarin zowel de uiterste zorg voor de melodische beweging der afzonderlijke stemmen als voor de samenklank is waar te nemen. De homofonie, eigen aan de Italiaanse renaissance, geeft een zuiver harmonisch onderpand aan het contrapuntische stemmenweefsel. De grote perioden worden besloten door een stilstand van alle stemmen op een volmaakt accoord. Deze homofonie werkt natuurlijk de verstaanbaarheid van de tekst zeer in de hand. Bij Palestrina bestaat daarbij een innig verband tussen woord en toon door het aansluiten van de muziek bij de tekstinhoud.

In het religieuze oeuvre van Palestrina - en hij is wel de religieuze componist bij uitnemendheid - zijn de profane elementen geweerd. Zelfs het gebruik van enkele wereldlijke cantus firmi doet geen afbreuk aan het godsdienstig karakter van zijn muziek.